

گزارش جلسه کارگروه تخصصی کارشناسی دبیرخانه شورای گفت و گوی استان خراسان رضوی

عنوان جلسه: سیزدهمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان خراسان رضوی
بررسی مشکلات شرکت های وارد کننده تلفن همراه پیرامون طولانی شدن روند تخصیص ارز
برای واردات تلفن همراه

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷

روز: دوشنبه

حاضرین در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانکهای استان، مدیرکل گمرک مشهد، اتاق اصناف مشهد، اتحادیه صنف خدمات تلفن همراه و تجهیزات مخابراتی مشهد، شرکت آرکا ارتباط پردازش ثمین.

غائبین در جلسه:**دستور جلسه:**

- بررسی مشکلات شرکت های وارد کننده تلفن همراه پیرامون طولانی شدن روند تخصیص ارز برای واردات تلفن همراه، ارجاع شده از دومین جلسه کارگروه بررسی و پاسخ گویی به مشکلات فعالین اقتصادی.

خلاصه مذاکرات:

سیزدهمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی، با دستور کار «بررسی مشکلات شرکت های وارد کننده تلفن همراه پیرامون طولانی شدن روند تخصیص ارز برای واردات این کالا» برگزار شد.

«علی اکبر لبافی»، رئیس این دبیرخانه اظهار کرد: در حال حاضر سیاست واردات تلفن همراه در قبال صادرات غیر برای شرکت های وارد کننده تلفن همراه، متوقف می باشد و این مساله و عدم تخصیص بموقع ارز یکی از مشکلات واردکنندگان تلفن همراه است. از طرفی شرکت های صادر کننده برای رفع تعهدات ارزی خود می توانند کالاهای مختلفی وارد کنند هرچند در گذشته به صادرکنندگان نمونه جایزه صادراتی اعطا می شد که در حال حاضر این سیاست کمرنگ گردیده است؛ در این شرایط به نظر می رسد رفع تعهد ارزی در خصوص واردات و از جمله تلفن همراه به ازای صادرات، به نوعی مشوق صادراتی باشد که توسط دولت اعمال شده است.

وی ادامه داد: نکته مهم اینکه بخشی از نیاز داخلی به تلفن همراه از طریق صادرکنندگان و رفع تعهدات ارزی تا حدودی برطرف می گردد و عملاً شرکت های وارد کننده به دلیل عدم تخصیص تسهیلات ارزی و محدودیت

های استفاده از ارز غیر با مشکلات جدی مواجه شده اند لذا بر حذف محدودیت اعمال سهمیه و احیای سیاست واردات تلفن همراه در قبال صادرات غیر، تاکید می نمایند.

خواستار تسریع روند تخصیص ارز به حوزه واردات تلفن همراه هستیم

در ادامه، «فرید مصاحبی»، از فعالان اقتصادی استان در حوزه تلفن همراه اظهار کرد: طبق بخشنامه بانک مرکزی درباره تخصیص ارز، «چنان چه بازرگان بخواهد تخصیص ثبت سفارش در اولویت قرار گیرد، اخذ نظر دستگاه از سازمان مجوزدهنده الزامی می باشد؛ در غیر این صورت می بایست در صف تخصیص ارز بماند تا سهمیه ارزی به دفتر وزارتخانه تعلق گیرد؛ اما درخواست بخش خصوصی تسریع در روند تخصیص ارز است. در حال حاضر تعداد زیادی شرکت فعال در حوزه واردات تلفن همراه در استان فعالیت دارند که متأسفانه به دلیل مشکلات ارزی به چالش‌های عمده‌ای دچار شده‌اند.

کاهش چشمگیر سهمیه سالانه واردات تلفن همراه

در بخش دیگری از نشست، «حمید صداقتی»، رئیس هیات مدیره اتحادیه صنف خدمات تلفن همراه و تجهیزات مخابراتی مشهد با اشاره به اینکه متأسفانه اعمال سیاست های ناصحیح سبب می شود تا چند سال آتی دیگر واردکننده ای نداشته باشیم، اظهار کرد: شرکتی در سال ۱۴۰۰ قریب به ۶۰ میلیون دلار سابقه واردات تلفن همراه داشته که در سال ۱۴۰۲ این رقم به ۳۰ میلیون دلار تقلیل یافته است. تخصیص ارز یکی از مشکلات واردکنندگان تلفن همراه است و تمامی کشور درگیر این موضوع هستند؛ در هنگام تخصیص ارز، سابقه یک ششم میانگین واردات دو سال گذشته، برای واردکنندگان تلفن همراه در نظر گرفته می شود.

صداقتی ادامه داد: بانک مرکزی ۵ ماه است که ارزی به حوزه واردات تلفن همراه تخصیص نداده است مهم تر آن که هر سال سهمیه واردات نسبت به میانگین واردات سال گذشته به طرز چشمگیری کاهش می یابد که این سیاست ها منجر به تعدیل نیروی کار می شود. میزان سهمیه واردات و ثبت سفارشات سال گذشته نیز به دلیل تاخیر در تخصیص ارز کاهش چشمگیری داشته است.

رئیس هیات مدیره اتحادیه صنف خدمات تلفن همراه و تجهیزات مخابراتی مشهد یادآور شد: در محاسبات مالیاتی نیز بعضا چندین برابر سود واردات از بخش خصوصی مالیات اخذ می شود، لذا واردکنندگان از چند بعد تحت فشار هستند. در نتیجه شرایط به گونه ای است که شرکت های واردکننده تلفن همراه صرفا جهت بقا فعالیت دارند.

وی تصریح کرد: ۳۵ الی ۴۰ درصد نیاز بازار تلفن همراه توسط صادرکنندگان (به منظور رفع تعهد ارزی) وارد

می‌شود. حال سوال اینجاست صادرکنندگان لوازم خانگی یا خشکبار چه تخصصی در حوزه تلفن همراه دارند که نسبت به واردات این کالا اقدام می‌کنند؟

او ادامه داد: طی سالهای اخیر شرکت های تولیدکننده تلفن همراه یا به عبارتی واضح تر شرکت های مونتاژ قطعات تلفن همراه افزایش چشم گیری داشته است؛ چرا که تخصیص ارز به قطعات مونتاژی به شدت افزایش یافته و به دنبال آن، قیمت نهایی محصولات تولیدی نیز روند صعودی داشته است. در واقع با اعمال سیاست های ناصحیح، به انحصار در این حوزه دامن زده شده است. کارخانه های تولید تلفن همراه در ایران از ۴۰ عدد تجاوز می‌کند این در حالی است که تعداد کارخانه های صاحب برند تولیدکننده تلفن همراه در دنیا محدود است.

وی خاطرنشان کرد: دولت با این توجیه که بازار تلفن همراه در داخل تامین است، ضرورتی به تخصیص ارز دولتی برای واردات نمی‌بیند. به طوری که در قانون بودجه اشاره شده که تخصیص ارز برای واردات تلفن همراه بایستی به میزان ۳.۵ الی ۶.۵ درصد کاهش پیدا کند.

وی اظهار کرد: مساله تخصیص ارز، عدم بازگشایی سامانه ثبت سفارش، کاهش سهمیه واردات به یک ششم سابقه واردات دو سال گذشته و واردات تلفن همراه در ازای صادرات توسط فعالین اقتصادی غیرمتخصص به منظور رفع تعهد ارزی، از بزرگترین مشکلات واردکنندگان تلفن همراه است.

صداقتی با اشاره به اینکه تلفن همراه در گروه کالایی ۲۳ برای دریافت ارز دولتی قرار دارد، لذا تخصیص ارز به آن زمان بر است، عنوان کرد: اخیراً دولت به واردکنندگان تلفن همراه ارزی تخصیص نداده است و سامانه ثبت سفارش را نیز بسته است؛ بر این اساس ما دو ماه فرصت اخذ ارز را از دست داده ایم. تقاضای بخش خصوصی آن است که فرآیند تخصیص ارز کوتاه شود.

تخصیص ارز به حوزه بازرگانی از مرکز کشور صورت می‌گیرد

در بخش دیگری از نشست، «سعید کاظمی»، نماینده اداره کل صمت خراسان رضوی تصریح کرد: در حال حاضر روند ثبت سفارش تخصیص ارز به دو بخش بازرگانی و تولیدی تقسیم می‌گردد و تخصیص ارز به بخش بازرگانی بر اساس هزینه و فایده انجام می‌شود. از ابتدای فروردین ماه ۱۴۰۱ این ثبت سفارش ها در تهران به صورت سیستمی بررسی می‌گردد؛ لذا استان در این حوزه اختیاری ندارد. ثبت سفارش در بخش تولیدی، براساس دو آیت «آمار تولید واقعی سال ۱۴۰۲ در سامانه جامع تجارت» و «اظهار میزان تولید واحد در سال ۱۴۰۳» بررسی می‌شود؛ به طوری که بعد از ارزیابی این مساله، واحد می‌تواند نسبت به واردات مواد اولیه و ماشین آلات اقدام کند، در واقع وزارت صمت تاییدکننده این مساله است.

وی با بیان اینکه نقش استان در تخصیص ارز به حوزه بازرگانی بسیار کم‌رنگ است، افزود: تاکنون تخصیص ارز در حوزه تولید کمتر از ۳ ماه اتفاق نیفتاده است؛ این در حالی است که تخصیص ارز در حوزه بازرگانی بیش از ۴ ماه به طول می‌انجامد. اداره صمت در صورتی برای تخصیص ارز به فعالان اقتصادی بخش بازرگانی از دفاتر تخصصی پیگیری می‌کند که واردکننده مواد اولیه برای واحد تولیدی هستند؛ چرا که برخی از واحدهای تولیدی فاقد کارت بازرگانی هستند. در این شرایط، برای تسریع در روند تخصیص ارز، بایستی واحد تولیدی درباره ضرورت این امر، با صمت مکاتبه نماید.

کازمی اظهار کرد: اداره کل صمت استان برای واحد بازرگانی در خصوص تخصیص ارز تاکنون با دفاتر تخصصی مکاتبه ای نداشته است؛ مگر برای واردات مواد اولیه و ماشین آلات واحد تولیدی. لذا پیشنهاد می‌شود اتحادیه واردکنندگان تلفن همراه گلایه خود را در خصوص طولانی بودن فرآیند تخصیص ارز به ما منعکس کنند تا این موارد را از طریق دفاتر تخصصی پیگیری کنیم. علاوه بر این، دبیرخانه شورای گفت‌وگویی استان می‌تواند این مساله را به عنوان مشکل اساسی اتحادیه از مسئولین ذی ربط پیگیری کند.

او اظهار کرد: طی روزهای گذشته نیز ابلاغیه ای توسط معاون وزیر صمت به منظور جلوگیری از بروز تخلفات و گران‌فروشی در حوزه تلفن همراه صادر شده است؛ در این ابلاغیه آمده است: «حداکثر ظرف مدت یک ماه، عملکرد واردکنندگان و توزیع کنندگان در حوزه تلفن همراه و تبلت (از سال گذشته تا آخر اردیبهشت ماه سال جاری) بررسی و نتیجه به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و سایر مراجع ذی ربط اعلام گردد. شایان ذکر است خلاصه عملکرد هر استان در این زمینه حداکثر تا پایان خردادماه سال ۱۴۰۳ به این معاونت و دفتر لوازم خانگی و اداری ارسال گردد»؛ لذا فعالین این حوزه باید مدارک و مستندات لازم را داشته باشند تا در صورت ضرورت پیگیری لازم صورت گیرد.

واردات تلفن همراه در اولویت تخصیص ارز بانک مرکزی قرار ندارد

در ادامه، «حامد حیدری»، کارشناس شورای هماهنگی بانک‌های خراسان رضوی اظهار کرد: بانک مرکزی در خصوص تخصیص ارز اولویت را به کالاهای اساسی و مواد اولیه داده است و واردات کالاهای لوکس و تلفن همراه در اولویت تخصیص ارز بانک مرکزی قرار ندارد.

حیدری افزود: سازمان های مجوزدهنده در سامانه جامع تجارت مشخص شده اند، لذا متقاضیان باید سازمان های مجوزدهنده را انتخاب کنند. سپس بانک مرکزی بر اساس ارتباط با سازمان مجوزدهنده، اعتبارسنجی کرده و نسبت به تخصیص ارز بر اساس اولویت‌ها اقدام می‌کند.

وی اظهار کرد: بخش خصوصی از روند کند تخصیص ارز به شرکت‌های واردکننده تلفن همراه استانی نسبت به

شرکت های تهرانی گلایه دارد؛ لذا مقرر شد اتحادیه مربوطه، مستندات را به شورای گفت و گو منعکس کند تا این موارد به استانداری ارجاع و آسیب شناسی شود.

«مهدی نخعی مقدم»، دیگر کارشناس شورای هماهنگی بانک های خراسان رضوی یادآور شد: واردات تلفن همراه در قبال صادرات غیر در گذشته مصداق داشته اما از زمانی که این سیاست ملغی شده؛ چالش ها به وجود آمده است. لذا به نظر می رسد اتحادیه واردکنندگان تلفن همراه بایستی بار دیگر درخواست خود را در خصوص واردات تلفن همراه به ازای صادرات غیر، مطالبه گری کرده تا بار دیگر این مهم در دستور کار قرار گیرد.

در بخش دیگری از نشست، «مهدی وطن پرست»، رئیس گروه تولید استانداری خراسان رضوی اظهار کرد: در واردات هر کالایی باید تخصص و مباحث کارشناسی مدنظر قرار بگیرد در غیر این صورت فقط مشکلات و چالش های پیش روی فعالان اقتصادی افزایش می یابد.

در پایان لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی خراسان رضوی اظهار کرد: اختصاص کد اعتباری ساتا به منظور کوتاه شدن فرآیند تخصیص ارز و ترخیص کالا، یکی از مفاد بسته پیشنهادی شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان به رئیس کل بانک مرکزی بود که خوشبختانه تحقق این مهم در جلسه با مسئولین بانک مرکزی نهایی و ابلاغ شده است؛ اما در این میان، بایستی به مسئله کمبود ارز دولت نیز توجه نمود.

پیشنهادات و تصمیمات جلسه

شرح:

با عنایت به مکاتبه شماره ۱۴۰۳/۶۰۷/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۵ کارگروه بررسی و پاسخگویی به مشکلات فعالین اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی پیرو برگزاری دومین جلسه این کارگروه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۴ یکی از مباحث مطرح شده مشکلات شرکت های تلفن همراه پیرامون طولانی شدن روند تخصیص ارز می باشد که علیرغم اینکه مراحل ثبت سفارش انجام شده است ولی قریب به ۵ ماه هیچگونه تخصیص ارزی برای آنان صورت نگرفته و طبق مصوبات جلسه فوق الذکر مقرر گردیده است با توجه به اینکه شیوه جدید ثبت سفارش و تخصیص ارز ممکن است باعث افزایش قیمت تلفن همراه در بازار شود موضوع از طریق استانداری و دبیرخانه شورای گفت و گو مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (با همکاری وزارت صنعت،

معادن و تجارت) و به استناد تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۰ آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند (ح) ماده ۲ مکرر را تصویب نمود که در این آیین نامه روش های برگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور شامل موارد زیر می باشد:

الف- فروش ارز به صورت حواله در سامانه نیما به بانک مرکزی، موسسه اعتباری و یا صرافی.
ب- واردات کالا در مقابل صادرات خود.

پ- واگذاری ارز حاصل از صادرات به دیگران (غیر) جهت واردات کالا.

ت- تهاتر کالا به کالا.

ث- فروش ارز به صورت اسکناس به بانک مرکزی، موسسه اعتباری و یا صرافی.

ج- بازپرداخت تسهیلات ارزی اعطایی (اعم از اصل، سود و وجه التزام تاخیر تادیه دین) از محل منابع بانک ها، صندوق توسعه ملی، حساب ذخیره ارزی، تامین مالی خارجی (فاینانس)، بازتامین (ریفاینانس)، بانک توسعه اسلامی، بانک توسعه و تجارت اکو، بانک جهانی و سایر منابع تسهیلاتی به تشخیص بانک مرکزی و تامین ارز سهم الشرکه (آورده) متقاضی صرفا بابت واردات.

چ- تادیه بدهی (دیون) ارزی (اعم از اصل و فرع) مرتبط با اعتبارات /بروات اسنادی وارداتی و یا ضمانت نامه های ارزی صادره پرداخت شده توسط موسسه اعتباری مطابق ضوابط ارزی بانک مرکزی.

تبصره - در خصوص موارد مذکور در جزء های (الف)، (پ)، (ث) این بند، تایید بانک مرکزی ضروری است.

از طرفی واردات در مقابل صادرات یکی از روش هایی بود که در سال ۱۳۹۷ از سوی بانک مرکزی برای بازگرداندن ارز صادراتی اعلام شد. این روش به دو شیوه قابل اجرا بود: یکی واگذاری پروانه های صادراتی به واردکنندگان و دیگری واردات در مقابل صادرات خود. در روش اول، واردکنندگان می توانستند با ارز صادراتی یک صادرکننده، نسبت به تامین ارز واردات خود اقدام کنند. در روش دوم نیز صادرکنندگان می توانستند از ارز حاصل از صادرات خود برای واردات کالاهای موردنیاز و مجازشان اقدام کنند.

فرآیند واردات در مقابل صادرات خود: صادرکننده در این فرآیند واردکننده نیز محسوب می شود به این صورت که صادرکننده می خواهد از ارز حاصل از صادرات خود را جهت واردات استفاده کند.

فرآیند واردات در مقابل صادرات غیر: روش واردات در مقابل صادرات غیر با «ارائه پروانه صادراتی به سایر واردکنندگان» آغاز می شود. در این مرحله، صادرکننده می تواند اطلاعات پروانه صادراتی خود را به سایر واردکنندگان جهت تامین ارز ثبت سفارش هایشان واگذار کند. واگذاری پروانه صادراتی و همچنین پرداخت وجه ریالی ارز منتقل شده، خارج از سامانه و بر اساس توافق طرفین صورت می گیرد.

در صورتی که صادرکنندگان تمایل داشته باشند ارز حاصل از صادرات خود را جهت وارداتشان استفاده نمایند لازم است در عملیات ثبت سفارش، نوع عملیات ارزی را «بانکی» و فیلد تامین ارز را «از محل صادرات» انتخاب و پس از نهایی کردن ثبت سفارش به بانک عامل مراجعه نموده و درخواست گواهی ثبت آماری (تخصیص ارز) از نوع «ارز اشخاص- از محل صادرات» انتخاب نمایند. در صورت تایید گواهی توسط بانک مرکزی لازم است بانک عامل ضمن اخذ وثایق اطلاعات پروانه های صادراتی مورد نظر را از بازرگان اخذ نموده و در سامانه تامین ارز ثبت می نماید. پس از آن بازرگان می تواند پرداخت ارز به فروشنده خارجی را انجام داده و سایر رویه های معمول واردات کالا را در چهارچوب ضوابط و مقررات جاری انجام دهد. همچنین در خصوص استفاده از پروانه های صادراتی سایرین (واردات در مقابل صادرات غیر) فرایند کلی مشابه حالت فوق خواهد بود با این تفاوت که پس از درج اطلاعات پروانه صادراتی در سامانه تامین ارز به منظور تایید جواز استفاده از پروانه صادراتی پیغامی به کارتابل صادرکننده در سامانه جامع تجارت ارسال می گردد. پس از تایید صادرکننده، بازرگان می تواند پرداخت ارز به فروشنده خارجی را انجام داده و سایر رویه های معمول واردات کالا را در چهارچوب ضوابط انجام دهد.

تبصره: واردات در مقابل صادرات (صادرات خود و غیر) صرفاً جهت واردات تعرفه های اولویت کالاهای (۲) و (۳) می تواند استفاده شود.

طی برگزاری جلسه دبیرخانه شواری گفت و گو، نایب رئیس اتحادیه واردکنندگان تلفن همراه بیان کرد بانک مرکزی در اوایل سال ۱۴۰۳ طی اطلاعیه ای اعلام نموده است چنانچه بازرگانی بخواهد تخصیص ثبت سفارش در اولویت قرار گیرد اخذ نظر دستگاه مجوز دهنده الزامی می باشد در غیر اینصورت می بایست در صف تخصیص ارز بماند تا سهمیه ارزی به وزارتخانه مربوطه تعلق گیرد که با توجه به اینکه تلفن همراه جزو اولویت های کالایی نمی باشد پس تایید تخصیص توسط سازمان صمت صورت نمی گیرد. در خصوص موارد مربوط به ارز اشخاص از محل صادرات به غیر نیز از طرفی سهمیه واردات تلفن همراه در بهار سال ۱۴۰۳ طبق روال سالهای قبل خواهد بود و تخصیص یک ششم میانگین واردات تلفن همراه بازرگان در سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به عنوان سابقه اولیه لحاظ می گردد و با توجه به وضعیت فعلی به تدریج سابقه این شرکتها از بین می رود و در آینده نزدیک قادر به ادامه فعالیت نمی باشند. پس از بحث و گفتگو مقرر گردید:

- در خصوص مشکلات واردکنندگان تلفن همراه ، بحث «واردات تلفن همراه در قبال صادرات به غیر» و

حذف محدودیت واردات تلفن همراه با ارزش بیش از ۶۰۰ و کمتر از ۶۰۰ دلار به طوری که واردکنندگان اجازه واردات تلفن همراه چه کمتر از ۶۰۰ دلار و چه بیش از آن را نظیر صادرکنندگان داشته باشند، مقرر گردید در جلسه ای دیگر در دبیرخانه شورا با حضور اتحادیه صادرکنندگان، کمیسیون های توسعه صادرات و مدیریت واردات و بازرگانی داخلی، اتحادیه واردکنندگان تلفن همراه مجدداً کلیه جوانب «واردات در قبال صادرات به غیر» جهت طرح در شورا مورد بررسی قرار گیرد.